

Əbədi ayrılıq

(Əvvəli 7-ci səhifədə).

Şimalın Venetsiyası sayılan bu qədim və gözəl şəhər Şimali Avropada, Rusiyanın şimal-qərbində, Baltik dənizinin, Fin körfəzinin sahilində, Neva çayının körfəzə töküldüyü bir məkanda yerləşir.

Şəhərin əsası 1703-cü ildə Çar I Pyotr tərəfindən qoyulmuşdur. Şəhər salındıqdan indiyədək burada üç ən böyük inqilab baş vermişdi: 1905-1907-ci illər, 1917-ci il Burjua-Demokratik fevral inqilabı, 1917-ci ildə Oktyabr sosialist inqilabı. Sankt-Peterburq salındığı bir neçə ildən sonra, yeni 1712—1918-ci illərdə Rusiya imperiyasının paytaxtı olmuşdur. Bu qədim, gözəl şəhər dəniz səviyyəsindən cəmi 14—15 metr yüksəklikdə yerləşir. Hələ Miri də bilmirdi ki, 1941-1945-ci illər ərzində şəhər tamamilə blokada şəraitində yaşayacaq, şəhərdə bu illər ərzində 1.500.000 nəfər insan aclıqdan, xəstəlikdən məhv olacaqdır. 1944-cü ildə atası Polad kişi də bu şəhərin müdafiəsində qəhrəmancasına həlak olacaq, şəhərin qardaşlıq qəbirsənliyinə də əbədi uyuyacaqdır...

Biz yaşadığımız məntəqəyə qayıdarkən artıq gün batmış, şimala məxsus nurlu, ayılı, bəyaz bir gecə başlamışdı. Miri hər ikimizin qoluna girmişdi. Mən elə yoldaca üstü yaqut daşlarla bəzənmiş gümüş qolbağımı qolumdan çıxarıb Ninanın qoluna taxdım və ona heç nə sezdirmədən başa saldım ki, nə vaxtsa bir-birimizdən ayrılışsaq, qolbağa baxıb məni xatırlasın. Nina bundan çox məmnun oldu.

Ertəsi gün yenə ağır, müdhiş bir səhər açıldı. Valya məni və Ninanı yuxudan lap erkən oyatdı. Atamı cəbhəyə yola saldıgım gün yadıma düşdü. Axı, o vaxt da belə səhər tezdən durmuşdum. Valya mənim güllü donumu, Ninaya geyindirirdi. Komissiya üzvləri və üç üstü çadırılı maşın gəldi.

Uşaqları sıraya düzüb ad və familyalarını oxudular. Həyətdə sıraya düzülmüş hansı uşağın adı çəkilirdisə irəli çıxırdı. Beləliklə iki silahlı əsgər uşaqları brezent çadırılı maşına yerləşdirirdi.

Kolya və Nail yoxa çıxmışdı. Bu, işin gedişini bir az çətinləşdirdi. Əsgərlər otaqları bir-bir gəzib axtardılar, onları—gördüm—deyənlər olmadı. On yaşlı uşaqlar hadisədən duyuq düşüb gecəylə qaçıb aradan çıxmışdılar. Növbə, Ninaya çatdı. Valya onun üçün hazırladığı bağlamayı əsgərlərə verərək Ninanı onlara bərk-bərk tapşırırdı. Nina məsələni indi başa düşdü. O, çırpınaraq əsgərin əlindən çıxıb mənə sarıldı. Biz ikimiz də hönkürüb ağladığımız. Sonra analığımın ayaqlarına döşənib—məni onlarla göndərmə, Zoyadan ayırma—deyərkən zarıdı. Əsgərlər bu yalvarışa məhəl qoymadılar. Onu zorla maşına mindirə bildilər. Uşaqları aparandan iki maşın yola düşdü. Mən, Səidə və başqa uşaqlar maşınların arxasınca qaçır, ağlamsınaraq uşaqlara və Minaya əl edirdik. O isə maşının arxa qapısından yapışaraq qışqırıb ağlayır, nə isə deyirdi. Əsgərlərdən biri onun qolundan bərk tutmuşdu ki, o maşından yixılmasın.

Maşınlar gözəndən itincə biz uşaqların arxasınca baxaraq əl etdik. Sonra sonsuz kədər hissilə binaya qayıtdıq. Lakin Ninanı heç vaxt unuda bilmirdim. Sonralar da həyatım boyu onu axtardım ancaq tapa bilmədim.

Dəhlizə qədəm basmaqla təəccüb məni bürüdü. Qardaşım Miri və bir neçə onunla yaşlı olan oğlanlar hərbi geyimdə çiyinlərində əsgər çantası evin dəhlizində sıraya düzülmüşdülər. Heç demə brezent çadırılı maşının üçüncüsü onlar üçün gəlmişdi.

Miri məni sinəsinə sıxaraq atamın müharibəyə gedərkən mənə bağışladığı saati özümə qaytardı. Saati itirməyimdən ehtiyat edərək ona vermişdim. Sonra başımı sığallayıb dedi:

—Siz tezliklə vətənə yola düşəcəksiniz. Sənə bir məktub verəcəm. Onu bərk qoru, saxla. Kəndimizdə Vəsile adında bir qız var. Qızı axtarıb tap, məktubu ona yetir. O, mənim sevdiyim qızıdır. Hələ sən dünyaya gəlməmiş həyətimizin hasarının çöl tərəfində bir qayın ağacı əkmışdim. İndi o ağac böyüyüb qol-budaq atıb. Onun kövdəsində oturub Vəsile ilə söhbət edərdik. Əgər məni yada salmaq istəsə həmin ağaca baxıb xatırlasın.

Miri də atam kimi məni başının üstə qaldırıb sonra yerə qoydu:

—Mən qayıdıb gələndə yəqin ki, sən böyük bir qız olacaqsan. Qorxma. Sən tək deyilsən, Qaya səni tək qoymaz—deyib üstü brezent çadırılı maşına tərəf getdi. Əsgər paltarları geyinmiş cavanlar maşına minərək iki nəfərin müşayiətilə cəbhəyə yollandılar. Mən hey

ağlayırdım. Qaya başımı sığallayıb məni sinəsinə sıxdı. Mən itirməyimdən qorxaraq yadigar qol saatını Qayaya verdim. Qaya saati qoluna bağladı. Məktubu isə hamıdan gizli saxladım.

Bu dünyada əzizini itirməkdən əzablı heç nə yoxdur. Bir gündə iki əzizimi itirdim. Sonra özümə təsəlli verdim. Müharibədir, hər an hər şey baş verə bilər. Hər bir həyəcanlı ana hazır olmalı idim. Atamın tez-tez sitat gətirdiyi bir atalar sözü yadıma düşdü: «Dostundan ayrılan yeddi il ağlar, vətəninə ayrılan bütün ömrü boyu».

Haşiyyə: Sanki elə bu atalar sözü mənimçün deyilibmiş. Vaxt keçdi, zaman ötdü, mən vətəndən uzaq bir ölkədə yaşamalı oldum. Ömrümün sonunacan həm dostlarımdan, həm də vətənimdən ayrı düşdüm. Bu xatirələri, yanğılı ürək sözlərini, vətənin həsrət gücünü mən yalnız qəlbimdə, öz içimdə gəzdirirəm. Allah özü mənə kömək olsun.

Binaya bir səssizlik, qəm və kədərle dolu sükut çökmüşdü. Yalnız hərdən çığırışan südəmər uşaqların səsi gəlirdi. Yəqin ki, onlar acından ağlayırdılar. Son üç gündə komissiya işlədiyindən komendant uşaqların şəhərə çıxıb sədəqə yığmasına qadağa qoymuşdu. Ona görə də körpə, uşaqlı analar uşaqlara yedirtməyə heç nə tapmadığından ağlayan uşaqların əlində aciz qalmışdılar.

Zoya yavaşca qapını aralayıb icəri girdi, özündən bir yaş böyük doğma qardaşı David acından büzüşüb küncdə otur-

muşdu. Ögey olan kiçik qardaşı Dima və bir yaşlı bacısı Faya acından ağlayırdılar. Valya Finlandiyadan çıxar-cıxmaz, tələsik sobanın üstündə qurutduğu suxarı çörəkləri isladaraq uşaqlara yedirtmişdi. İndi onlara verməyə bir şey tapmıyaraq ora-bura vurnuxur, hey fikirleşirdi. Birdən əlini küncə qoyduğu bağlamaya atdı. Bağlamayı açıb içindən bir kiçik və qədim samovar çıxardı. Saxlanca dar gün üçün saxladığı yarım kiloya qədər unu çıxarıb bir ovuc samovara atdı, üstünə su əlavə edərək qonşu otaqdan Qayanı səslədi. Qaya tez gəlib çıxdı. Valya samovarı və bağlamadan götürdüyü alışqanı Qayaya verdi. Mən də Qaya ilə getdim. Qaya bina-dan bir az aralı yerdə samovarı yerə qoyub, çır-çırıp yığdı. Mən də ona kömək etdim. Tezliklə Qaya ocaq çatıb samovara od atdı. Yaxınlıqdakı ağacdan bir budaq qıraraq onu pıçağıyla yonub samovarın qapağını açaraq unu qarışdırdı. Beləliklə umac hazır olanadək samovarın odluq yerinə çör-çöp atdı. Sonra başındakı kepkanı çıxararaq yaxınlıqdan axan Neva çayına əylərək su-yula doldurub odun üstünə atdı və onu söndürdü.

Bu gecə Zoyanın və ac uşaqların qarnı axır ki, bir isti yeməklə doydu.

Zoya fikirleşirdi: «Əhsən Valya, nə qədər qəddar olsan da əsil səliqəli, fəndgir, qənaətcil hərbiçi ailəsisən». Bu fikirlərlə o yatmaq üçün çarpayısına yaxınlaşdı ki, elə bu vaxt komendantın gur səsi dəhlizlərdə əks-səda verdi.

—Hər kəs eşitsin, sabah gizli yollarla vətənə sarı yola düşürük...

(Ardı var).

Rəciyyə MEYFULLAQIZI.

«Qəbələ» qəzetinə

2016-cı ilin birinci yarısı üçün abunə yazılışı davam edir.

İllik abunə qiyməti 30 manat, yarımillik 15 manatdır.

Abunə qəzetin «Kapitalbank»ın Qəbələ filialındakı hesabına köçürmə və ya redaksiyanın özündə kassaya nəqd ödəmə yolu ilə aparılır.

Hesab № AZ36AİB 33080019444900218149. VÖEN 4400103601.

Ünvan: Qəbələ şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 56.

Telefonlar: (024)20 5-19-14, (024)20 5-15-56, mob. (050) 328-11-42.

ELANLAR

Qəbələ Rayon Aqrar İslahat Komissiyası tərəfindən 25 iyun 1998-ci il tarixli 11 sayılı qərarla Bum qəsəbə sakini **Qədirova Rəna Şövkət qızının** adına verilmiş JN- 911 F №-li (kodu 40600038) **Torpağın Mülkiyyət Hüququna dair Şəhadətnamə** itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qəbələ Rayon Aqrar İslahat Komissiyası tərəfindən 7 noyabr 1997-ci il tarixli 19 sayılı qərarla Böyük Əmili kənd sakini **Nağıyev Şirvan Şərif oğlunun** adına verilmiş JN-139F nömrəli (kodu 40604028) **Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair Şəhadətnamə** itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Azərbaycan Respublikası FHN-nin Şimal-qərb Regional Mərkəzinin kollektivi iş yoldaşları **Əsmət Nəsimovaya**, yaxın qohumları **GÜLGƏZ və SƏRİDƏ XANIMLARIN** vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verir.

Redaktor

O. Ə. Məmmədov.

TƏSİSÇİLƏR:

Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyəti və redaksiyanın jurnalist kollektivi.

Məsul nəvbətçi:
A. C. Cəlilov.

ÜNVANIMIZ:

✉ AZ 3600, Qəbələ şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 56.

Redaktor: (024)20 5-19-14.

Ümumi: (024)20 5-15-56.

e-mail: gabalaneews@mail.ru

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeyddən keçmişdir. Lisenziya AV № 022611

«Kapitalbank»ın Qəbələ filialında hesab № AZ36AİB 33080019444900218149 VÖEN: 4400103601

Qəzet «Qəbələ» qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və Bakı şəhərində «E-Q» MMC-nin mətbəəsində ofset üsulu ilə çap edilmişdir. Tiraj 2300.

Oxucu məktubları geri qaytarılmır.